

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ»

КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ТА ПІДПРИЄМНИЦТВА
(повна назва кафедри)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи
Р. Б. Папірник

« 03 » 08 2020 року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Моделювання та проектування бізнесу
(назва навчальної дисципліни)

спеціальність	076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» (шифр і назва спеціальності)
освітньо-професійна програма	Підприємницька діяльність (назва освітньої програми)
освітній ступінь	магістр (назва освітнього ступеня)
форма навчання	денна (денна, заочна, вечірня)
розробник	Каховська Олена Володимирівна (прізвище, ім'я, по батькові)

Статус дисципліни	Варіативна
Мова викладання	українська
Курс / семестр	1 курс / 1 семестр
Кількість кредитів ЄКТС	3
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції – 16 год. Практичні заняття – 14 год. Самостійна робота – 60 год.
Форма підсумкового контролю	залік
Контакти кафедри	Кафедра економіки та підприємництва, 10-й поверх висотного корпусу, к. В-1007, тел. +380731831431, https://pgasa.dp.ua/department/ep/
Викладачі	Каховська Олена Володимирівна, д.е.н., проф.
Контактна інформація викладача (-ів)	kakhovskaya.olena@365.pgasa.dp.ua kakhovskaya.olena@pgasa.dp.ua
Консультації	Графік консультацій розміщено та актуалізується на сторінці кафедри за посиланням https://pgasa.dp.ua/wpcontent/uploads/2017/07/grafik-konsultatsij-2021n.r.-2semestr.pdf

1. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Програма вивчення навчальної дисципліни «Моделювання та проектування бізнесу» складена відповідно до освітньої програми підготовки магістрів спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність».

Вивчення навчальної дисципліни «Моделювання та проектування бізнесу» дозволить сформулювати фундаментальні знання з процесів моделювання та проектування бізнесу, а також прикладні практичні навички управління цими процесами. В сучасному суспільстві підприємницька діяльність не можлива без використання моделей управління. Моделювання бізнес-процесів дозволить представити їх у вигляді формалізованого, виконаного за певними правилами опису в послідовності дій фахівців у формі логічних блок-схем, що визначить вибір подальших дій, виходячи з ситуативного факту. У проектуванні послідовність окремих дій бізнес-процесів об'єднуються у відповідні процедури і сценарії бізнес-процесів, де описується взаємодія фахівців різних підрозділів в рамках одного бізнес-процесу.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Години	Кредити	Семестр	
			I	
Всього годин за навчальним планом, з них:	90	3	90	
Аудиторні заняття, у т.ч:	30		30	
лекції	16		16	
лабораторні роботи	-		-	
практичні заняття	14		14	
Самостійна робота, у т.ч:	60		60	
підготовка до аудиторних занять	20		20	
підготовка до контрольних заходів	20		20	
виконання курсового проекту або роботи				
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	20		20	
підготовка до екзамену				
Форма підсумкового контролю			залік	

3. СТИСЛИЙ ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни - є формування компетентностей з використання методичного апарату моделювання та проектування бізнесу для оптимізації фінансово-господарської діяльності підприємств всіх форм власності та організаційної архітектури через запровадження інформаційно-комунікаційних технологій.

Завдання дисципліни: оволодіння методами та алгоритмами проведення проектування бізнесу, що базуються на кількісній та якісній оцінці стану підприємства; розвиток здібностей та навичок щодо моделювання бізнес-процесів через їх формалізацію, логічну ув'язку що призведе до прийняття своєчасних управлінських рішень; формування прикладних вмій і навичок розпізнавання проблеми та перепроєктування процесів доки вони не забезпечать найбільшу ефективність підприємницької діяльності.

Пререквізити дисципліни: освітнього ступеня бакалавр: економіка торговельного підприємства, маркетинг, планування і контроль в бізнесі, економіка праці та соціально-трудова відносини.

Постреквізити дисципліни: розробка бізнес-стратегій, конкурентоспроможність бізнесу та управління якістю товарів та послуг, комплексний тренінг з моделювання розвитку підприємницької діяльності, переддипломна практика, написання кваліфікаційної роботи.

Компетентності:

інтегральна: здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог;

загальні:

ЗК2. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

спеціальні:

СК1. Здатність розробляти та реалізовувати стратегію розвитку підприємницьких, торговельних та/або біржових структур.

СК2. Здатність проводити оцінювання продукції, товарів і послуг в підприємницькій, торговельній та/або біржовій діяльності.

СК4. Здатність до вирішення проблемних питань і прийняття управлінських рішень у професійній діяльності.

Заплановані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

РН2. Визначати, аналізувати проблеми підприємництва, торгівлі і біржової діяльності та розробляти заходи щодо їх вирішення.

РН7. Визначати та впроваджувати стратегічні плани розвитку суб'єктів господарювання у сфері підприємництва, торгівлі та/або біржової діяльності.

РН9. Розробляти і приймати рішення, спрямовані на забезпечення ефективності діяльності суб'єктів господарювання у сфері підприємницької, торговельної та/або біржової діяльності.

Методи навчання: практичний, наочний, словесний.

Форми навчання: групові, аудиторні, поза аудиторні.

4. СТРУКТУРА (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістовних модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб	с/р
Змістовий модуль 1. Моделювання та проектування бізнесу					
1. Теоретичні та методичні засади моделювання та проектування бізнесу	4	2			6
2. Сучасні методології опису бізнес-процесів	4	2	2		6
3. Методи збору інформації при моделюванні та проектуванні бізнесу	6	2	2		6
4. Класичні та сучасні моделі управління	6	2	2		6
5. Стандарти моделювання і опис бізнес-процесів	6	2	2		6
6. Управління підприємством через ідентифікацію та регламентацію процесів		2	2		6
7. Оптимізація процесів у бізнесі	8	2	2		6
8. Моделювання стратегічних показників оцінки ефективності бізнесу та контролінг бізнес-процесів	8	2	2		6
Разом за змістовим модулем 1	90	16	14		60
Виконання курсової роботи					
Підготовка до екзамену					
Усього годин	90	16	14		60

5. ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1	Теоретичні та методичні засади моделювання та проектування бізнесу	2
2	Сучасні методології опису бізнес-процесів	2
3	Методи збору інформації при моделюванні та проектуванні бізнесу	2
4	Класичні та сучасні моделі управління	2
5	Стандарти моделювання і опис бізнес-процесів	2
6	Управління підприємством через ідентифікацію та регламентацію процесів	2
7	Оптимізація процесів у бізнесі	2
8	Моделювання стратегічних показників оцінки ефективності бізнесу та контролінг бізнес-процесів	2

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1	Методології опису бізнес-процесів	2
2	Моделювання процесу збору інформації: проблемні аспекти	2
3	Моделі управління: переваги та недоліки	2
4	Методи та підходи до моделювання бізнес-процесів	2
5	Розробки системи опису бізнес-процесу	2
6	Методи оптимізації процесів у бізнесі	2
7	Показників оцінки ефективності бізнесу та їх вимірюваність	2

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Навчальним планом лабораторні роботи не передбачені.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Вид роботи / Назва теми	Кількість годин
1	Підготовка до аудиторних занять	20
2	Підготовка до контрольних заходів	20
3	Виконання курсового проекту або роботи	
4	Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях: Методологія ORACLE та BAAN	20
	Еталонні та референтні моделі бізнес-процесів	4
	Ланцюги Маркова	4
	Моделювання маневреності еластичності бізнес-рішень	2
	Моделювання надійності і напруженості бізнес-рішень	4
	Моделі стратегій бізнесу	2
	Моделі стратегій бізнесу	4
5	Підготовка до екзамену	
	Усього годин	60

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Методи та засоби діагностики успішності навчання: письмовий; тестування; розв'язування практичних задач; опрацювання теоретичних і практичних завдань, винесених на самостійну роботу.

10. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Змістовий модуль 1 «Моделювання та проектування бізнесу»

Максимальна оцінка за змістовий модуль – 100 балів.

Оцінка поточного контролю змістового модуля складається з:

1. Присутності студента на лекціях (максимальна кількість – 16 балів. 1 час – 1 бал).
2. присутності студента на практичних заняттях (максимальна кількість – 7 балів. 1 практичне заняття – 1 бал).
3. виконання студентом практичного завдання (максимальна кількість балів – 35 балів: 1 виконане практичне завдання в межах одного практичного заняття – 5 балів (за планом – 7 практичних занять):
 - студент в повному обсязі, якісно та правильно виконав завдання, показав вміння логічно і послідовно викладати матеріал, робити висновки, наводити, де можливо, приклади з наданням фактичного матеріалу - 5 балів;
 - відповідь і висновки до завдання студентом виконані правильно, але стисло і неповно. Завдання виконано без наведення достатньої кількості прикладів і статистичних даних. На додаткові питання викладача студент відповідає не в повному обсязі – 3-4 бали;
 - студент виконав завдання не в повному обсязі і з грубими помилками (відсутні: розрахункові формули, одиниці виміру показників, трансформація отриманих математичних розрахунків в економічні логічно побудовані висновки). Правильні висновки за результатами виконання завдання студент робить не самостійно, а лише з урахуванням наведених викладачем запитань. – 2-1 бал;
 - студент не правильно та/або не якісно виконав завдання і допустив грубі помилки при формулюванні висновків не тільки при самостійному розгляді питання, але і з

урахування наведених викладачем запитань. На додаткові питання викладача студент не відповідає або відповідає з грубими помилкам – 0 балів;

4. Конспектування розділів програми, які не викладаються на лекціях (максимальна кількість балів 12 балів):

- надання повного розгорнутого конспекту – 12 балів;
- якщо у конспекті допущені непринципові помилки, які не спаллюють основний зміст матеріалу, відсутня необхідна деталізація, студент одержує 9-11 балів;
- якщо у конспекті розкрито сутність питання, але допущені неправильні тлумачення термінів, класифікацій, студент одержує 5-8 балів;
- студент не повністю розкрив сутність розділу програми, у конспекті допущені грубі помилки (не дотримано логіки викладення матеріалу, помилки в наведеному змісті визначень, наведений зміст конспекту не розкриває його тему – 1-4 бали;
- якщо повністю відсутній конспект за розділом програми, що не викладається на лекції – 0 балів.

5. Відповідь на два теоретичні запитання (максимальна кількість 30 балів). За кожную правильну відповідь студент отримує 15 балів.

Максимальна кількість балів за кожне теоретичне питання – 15 балів:

– Студент повністю розкрив теоретичне питання, показав вміння логічно і послідовно викладати матеріал, робити висновки, наводити, де можливо, приклади з наданням фактичного матеріалу. На додаткові запитання викладача студент відповідає якісно – 14 -15 балів;

– Відповідь і висновки на теоретичне питання студентом виконані правильно, але стисло і не повно. Матеріал викладено без наведення достатньої кількості прикладів і статистичних даних. На додаткові питання викладача студент відповідає не в повному обсязі - 8-13 балів;

– Студент або стисло розкрив суть теоретичного питання або в не повному обсязі і з грубими помилками (нерозуміння термінів, змісту питання; зміст відповіді не відповідає поставленому питанню). Правильні висновки по теоретичному питанню студент робить не самостійно, а лише з урахуванням наведених викладачем запитань. На додаткові питання викладача студент самостійно не відповідає або відповідає тільки за допомогою питань-підказок від викладача - 4-7 балів;

– Студент не розкрив суті теоретичного питання і допустив грубі помилки (нерозуміння термінів, змісту питання; зміст відповіді не відповідає поставленому питанню) при формулюванні висновків не тільки при самостійному розгляді питання, але і з урахування наведених викладачем запитань. На додаткові питання викладача студент не відповідає або зміст відповіді не відповідає змісту питання - 1-3 балів;

– Студент зовсім нічого не відповів в межах теоретичного питання ні самостійно ні за допомогою питань- підказок від викладача – 0 балів.

Підсумкова оцінка з дисципліни визначається за результатами змістового модуля 1.

11. ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика курсу передбачає відповідальність викладача і студента за якість викладення та опанування навчального матеріалу, прозорість оцінювання, дотримання принципів академічної доброчесності. Середовище на заняттях є дружнім та відкритим до конструктивної критики.

Дотримання академічної доброчесності студентами. Студенти академії мають керуватися у своїй діяльності Кодексом академічної доброчесності ПДАБА ПЛПМ 0812-001:2018, яким встановлено загальні моральні принципи та правила етичної поведінки.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права:

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей інших авторів; - надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Дотримуємося Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату у ПДАБА. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо студент має сумніви або непевність, що його дії або бездіяльність можуть порушити Кодекс академічної доброчесності Академії, він може звернутися за консультацією до Комісії з питань академічної доброчесності.

Порядок зарахування пропущених занять відбувається у формі усного опитування (при пропуску лекції) та виконання індивідуального розрахункового завдання (при пропуску практичного заняття).

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Ареф'єва О.В., Луцька Т.В. Бізнес-процеси підприємств сфери послуг: фактори, формування, конкурентноспроможність: [монографія]– К.: Європейський ун-ту, 2009. 96с.
2. Бай С.І. Розвиток організації: політика, потенціал, ефективність : монографія / С.І. Бай ; Київськ. нац. торг.-ек. ун-т. – К. : Київ. нац. торг.-ек. ун-т, 2009. – 280 с.
3. Бондаренко М.Ф., Маторин С.И., Соловьева Е.А. Моделирование и проектирование бизнес-систем: методы, стандарты, технологи. Харьков : «Компания СМІТ», 2004. 272.
4. Дубініна, В. В. Моделювання бізнес-процесів. підприємства:теоретичні та практичні аспекти. *Вісник ЖДТУ: Економіка, управління та адміністрування*. 2015. (2(72)), 118–127.
5. Козенков Д.Е. Проектування бізнес-процесів як основа створення архітектури підприємства. *Вісник СумДУ. Серія Економіка*. 2011. №3. С. 126-136. Режим доступу : [https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/23285/1/Kozenkov.pdf;jsessionid=015DA8248C2E0F733649D492D7D390D4](https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/download/123456789/23285/1/Kozenkov.pdf;jsessionid=015DA8248C2E0F733649D492D7D390D4)
6. Лепейко Т.І., Котлик А.В. Реінжиніринг бізнес-процесів: навч.-практ. посіб. у схемах і табл. Харків: ХНЕУ, 2010. 80с
7. Пономаренко В.С., Мінухін С.В., Знахур С.В. Теорія та практика моделювання бізнес-процесів: монографія. Х.: ХНЕУ, 2013. 244 с.
8. Шемаєва Л.Г., Безгін К.С. Управління якістю бізнес-процесів на підприємстві: монографія Харків: ХНЕУ, 2011. – 240с.
9. Business Process Modeling Language (BPML) [Електронний ресурс] / 2003. Режим доступу : <http://xml.coverpages.org/bpml.html>.

Допоміжна

1. Маторин С.И. Анализ и моделирование бизнес-систем. (Системологическая объектно-ориентированная технология) / С.И. Маторин. – Х. : ХНУРЭ, 2002. – 322 с.
2. Реинжиниринг корпорации. Манифест революции в бизнесе. Хаммер М., Чампи Дж. Издательство: "Манн, Иванов и Фербер", — 2011
3. Старинский Б. Процессное управление. Система автоматизации бизнеса. Електронний документ. Режим доступу <http://www.intalev.ua/index.php?id=17210>
4. Управління бізнес-процесами підприємства. Комплексний тренінг: навч. посіб. / [П. Г. Банщикова, В. М. Гордієнко, О. О. Кизенко, Г. С. Скитьова]. – К.: ХНЕУ, 2010
5. Davenport T.H. Business Innovation, Reengineering Work through Information Technology / T.H. Davenport. – Boston : Harvard Business School Press, 1993. – 364 p.

6. Matorin S. A New Technology of System-Objective Analysis and It's Application for Business-Systems Modelling / S.Matorin // Eastern-European Journal of Enterprise Technologies. – 2003. – № 1 (1). – P. 15–20.

7. Jeston, John; Nelis, Johan (21 January 2014). *Business Process Management*. Routledge.

8. Jan Recker (2005). "Process Modelling in the 21st Century". In: BP Trends, May 2005.

13. ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Державна служба статистики. <http://www.ukrstat.gov.ua>
2. Законодавча база України <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/index>
3. Економіка та бізнес <https://data.gov.ua/group/ekonomika>
4. Системний інтегратор будкомплексу «Імпульс-ІВЦ» <https://www.impuls-ivc.ua/about>

Розробник _____ (О. В. Каховська)

Гарант освітньої програми _____ (П. А. Фісуненко)

Силабус затверджено на засіданні кафедри
економіки та підприємництва
Протокол від «31» серпня 2020 року №1